

Bài 4.1 Thể Tích Khối Chóp Đặc Biệt

Dạng 1. Chóp có cạnh bên hợp với đáy 1 góc bằng nhau

=> Chân đường cao trùng với cả tâm đường tròn ngoại tiếp đáy

Công thức nhanh: $h = R \cdot \tan \alpha$ với $R = \frac{abc}{4S}$

Các bước bấm máy tính ra kết quả!

Bước 1. Tính $S = \sqrt{p(p-a)(p-b)(p-c)}$ với $p = \frac{a+b+c}{2}$

Bước 2. Tính $R = \frac{abc}{4S}$ từ đó suy ra $h = R \tan \alpha$ **Bước 3.** Tính thể tích chóp $V = \frac{1}{3}Sh$

VD 1: Cho khối chóp S.ABC có $AB = 4a, BC = 5a, CA = 6a$. Biết các **cạnh bên** cùng tạo với đáy 1 góc bằng 60° . Tính thể tích khối chóp đó?

- A. $8a^3\sqrt{3}$ B. $10a^3\sqrt{3}$ C. $12a^3\sqrt{3}$ D. $2a^3\sqrt{3}$

VD 2: Cho hình chóp S.ABC có các **cạnh bên** nghiêng đều với đáy 1 góc 60° , độ dài các cạnh đáy là $CB = 3a, CA = 4a, AB = 5a$. Tính thể tích V của hình chóp?

- A. $3\sqrt{3}$ B. $4\sqrt{3}$ C. $5\sqrt{3}$ D. $6\sqrt{3}$

Dạng 2. Chóp có mặt bên hợp với đáy góc bằng nhau

=> Chân đường cao trùng với tâm đường tròn nội tiếp đáy

Công thức nhanh: $h = r \cdot \tan \alpha$ với $r = \frac{S}{p}$ với p là nửa chu vi

Các bước bấm máy tính ra kết quả!

Bước 1. Tính $S = \sqrt{p(p-a)(p-b)(p-c)}$ với $p = \frac{a+b+c}{2}$

Bước 2. Tính $r = \frac{S}{p}$ từ đó suy ra $h = r \cdot \tan \alpha$ **Bước 3.** Tính thể tích chóp $V = \frac{1}{3}Sh$

VD 3: Cho khối chóp S.ABC có đáy $AB = 5a, BC = 6a, CA = 7a$. Các mặt bên tạo với đáy 1 góc bằng 60° . Tính thể tích của khối chóp đó?

- A. $8a^3\sqrt{3}$ B. $24a^3\sqrt{3}$ C. $4a^3\sqrt{3}$ D. $2a^3\sqrt{3}$

VD 4: Cho tứ diện ABCD có $BC = 3a, CA = 4a, AB = 5a$ và hình chiếu vuông góc của D xuống mặt phẳng ABC nằm trong tam giác ABC. Các mặt bên cùng tạo với đáy (ABC) một góc bằng 60° . Tính thể tích của khối tứ diện đã cho?

- A. $V = 4a^3\sqrt{3}$ B. $V = 12a^3\sqrt{3}$ C. $V = 3a^3\sqrt{3}$ D. $V = 2a^3\sqrt{3}$

Dạng 3. Chóp có các cạnh đôi diện bằng nhau

Công thức nhanh:
$$V = \frac{\sqrt{2}}{12} \sqrt{(a^2 + b^2 - c^2)(a^2 + c^2 - b^2)(c^2 + b^2 - a^2)}$$

VD 5: Tính thể tích của khối tứ diện ABCD với $AB = CD = 5a, AC = BD = 6a, AD = BC = 7a$?

- A. $2a^3\sqrt{95}$ B. $6a^3\sqrt{95}$ C. $\frac{2a^3\sqrt{95}}{3}$ D. $V = \frac{2a^3\sqrt{95}}{9}$

VD 6: Cho tứ diện ABCD với $AB = CD = 5a, AC = BD = 6a, AD = BC = 7a$, tính khoảng cách từ B đến mặt phẳng (ACD)?

- A. $\frac{a\sqrt{570}}{6}$ B. $\frac{a\sqrt{571}}{6}$ C. $\frac{a\sqrt{572}}{6}$ D. $\frac{a\sqrt{5}}{6}$

Dạng 4. Chóp biết ba cạnh, ba đỉnh ở góc

Công thức nhanh:
$$V = \frac{abc}{6} \sqrt{1 + 2\cos x \cos y \cos z - (\cos^2 x + \cos^2 y + \cos^2 z)}$$

VD 7: Cho hình chóp S.ABC có $SA = 2a, SB = 3a, SC = 4a$. Biết góc $ASB = ASC = 90^\circ, BSC = 60^\circ$. Tính thể tích khối chóp S.ABC.

- A. $V = \frac{a^3\sqrt{3}}{12}$ B. $V = \frac{3a^3}{4}$ C. $V = 2\sqrt{3}a^3$ D. $V = \frac{a^3}{12}$

VD 8: Cho khối chóp S.ABC có góc $ASB = 90^\circ, BSC = 60^\circ, CSA = 120^\circ$ và $SA = a, SB = 2a, SC = 3a$. Tính thể tích của khối chóp đó?

- A. $V = \frac{3a^3\sqrt{2}}{2}$ B. $V = a^3\sqrt{6}$ C. $V = \frac{a^3\sqrt{6}}{3}$ D. $V = \frac{a^3\sqrt{2}}{2}$

VD 9: Cho hình hộp $ABCD.A'B'C'D'$ có tất cả các cạnh đều bằng a , các góc $BAC = 60^\circ, A'AB = A'AC = 120^\circ$. Tính thể tích khối hộp đã cho ?

- A. $\frac{a^3\sqrt{2}}{4}$ B. $\frac{a^3\sqrt{2}}{3}$ C. $\frac{a^3\sqrt{2}}{2}$ D. $\frac{a^3\sqrt{2}}{12}$

VD 10: **Cho hình chóp S.ABC có $SA = 4; SB = 5; SC = 6$ và $ASB = BSC = 45^\circ; CSA = 60^\circ$. Các điểm M, N, P thỏa mãn đẳng thức $\overrightarrow{AB} = 4\overrightarrow{AM}; \overrightarrow{BC} = 4\overrightarrow{BN}; \overrightarrow{CA} = 4\overrightarrow{CP}$. Tính thể tích chóp S.MNP?

- A. $\frac{128\sqrt{2}}{3}$ B. $\frac{35}{8}$ C. $\frac{245}{32}$ D. $\frac{35\sqrt{2}}{8}$

BÀI TẬP TỰ LUYỆN

- Câu 1:** Cho khối chóp tam giác S.ABC có đáy ABC là tam giác đều cạnh a, các cạnh bên tạo với đáy 1 góc 45 độ. Tính thể tích khối chóp đó?
- A. $\frac{a^3}{12}$ B. $\frac{a^3}{3}$ C. $\frac{a^3}{4}$ D. $\frac{a^3}{6}$
- Câu 2:** Cho khối chóp S.ABC có đáy ABC là tam giác có cạnh $AB = AC = 2a$, $BC = 3a$. Biết các cạnh bên SA, SB, SC cùng tạo với đáy 1 góc bằng 30° . Tính thể tích khối chóp?
- A. $\frac{a^3\sqrt{3}}{2}$ B. $\frac{a^3\sqrt{3}}{3}$ C. $\frac{a^3\sqrt{3}}{4}$ D. $a^3\sqrt{3}$
- Câu 3:** Cho khối chóp S.ABC có đáy là tam giác cân với $AB=7a$, $AC = 8a$, $BC = 9a$ và các mặt bên tạo với đáy một góc 30 độ. Tính thể tích của khối chóp đó?
- A. $V = \frac{20a^3\sqrt{3}}{3}$ B. $V = 10a^3\sqrt{3}$ C. $V = \frac{17a^3\sqrt{3}}{3}$ D. $V = \frac{18a^3\sqrt{3}}{3}$
- Câu 4:** Cho khối chóp S.ABC có đáy là tam giác cân với $AB=AC=5a$, $BC = 6a$ và các mặt bên tạo với đáy một góc 45 độ. Tính thể tích của khối chóp đó?
- A. $V = 6a^3$ B. $V = 12a^3\sqrt{3}$ C. $V = 4a^3$ D. $V = 5a^3$
- Câu 5:** Cho hình chóp S.ABC có $ASB = CSB = 60^\circ$ và góc $ASC = 90^\circ$, $SA = SB = SC = a$. Tính khoảng cách từ A đến mặt phẳng (SBC) ?
- A. $\frac{2a\sqrt{6}}{3}$ B. $a\sqrt{6}$ C. $\frac{a\sqrt{6}}{3}$ D. $2a\sqrt{6}$
- Câu 6:** Cho hình hộp ABCD.A'B'C'D' có $AB = a$, $AD = 2a$, $AA' = 3a$ và $BAD = 60^\circ$; $A'AB = 90^\circ$; $A'AD = 120^\circ$. Tính thể tích khối hộp đã cho?
- A. $V = 3a^3\sqrt{2}$ B. $V = 3a^3\sqrt{3}$ C. $V = \frac{3a^3\sqrt{2}}{2}$ D. $V = \frac{3a^3\sqrt{3}}{2}$
- Câu 7:** Cho hình chóp S.ABC có $ASB = CSB = 60^\circ$; $ASC = 90^\circ$. Biết $SA = SB = 1$; $SC = 3$. Gọi M là điểm nằm trên cạnh SC sao cho $SM = \frac{1}{3}SC$. Tính thể tích khối chóp S.ABM ?
- A. $V = \frac{\sqrt{6}}{36}$ B. $V = \frac{\sqrt{3}}{36}$ C. $V = \frac{\sqrt{2}}{12}$ D. $V = \frac{\sqrt{2}}{4}$
- Câu 8:** Cho khối chóp S.ABC có ba góc đỉnh là 60° , $SA = a$, $SB = b$, $SC = c$. Tìm thể tích của khối chóp?
- A. $\frac{abc\sqrt{2}}{12}$ B. $\frac{abc\sqrt{2}}{4}$ C. $\frac{abc}{12}$ D. $\frac{abc\sqrt{2}}{6}$
- Câu 9:** Cho khối chóp S.ABC có góc $ASB = 90^\circ$, $BSC = 60^\circ$, $CSA = 120^\circ$ và $SA = a$, $SB = 2a$, $SC = 4a$. Tính thể tích của khối chóp đó?

A. $V = \frac{a^3\sqrt{2}}{2}$

B. $V = \frac{2a^3\sqrt{2}}{3}$

C. $V = a^3\sqrt{2}$

D. $V = \frac{3a^3\sqrt{2}}{2}$

=HẾT=

